T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu



Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 13
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 13
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 13
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 14
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 15
7. DENETİM BULGULARI 16
8. EKLER 27

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Yapısı Tablosu 5
Tablo 2: Ortağı Olduğu Şirketler ve Ortaklık Payları Tablosu (TL).....6
Tablo 3: Son 3 Yıl Bütçe Gider Gerçekleşmeleri Tablosu (TL).....7
Tablo 4: Son 3 Yıl Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu (TL).....7
Tablo 5: 2019 Yılı Gider Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL).....8
Tablo 6: 2019 Yılı Gelir Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL).....8
Tablo 7: 31.12.2019 İtibariyle Yükümlülük Tablosu (TL).....9
Tablo 8: 31.12.2019 İtibariyle Alacak Tablosu (TL) 10

www.balioglu.net

KISALTMALAR

EKAP : Elektronik Kamu Alımları Platformu

İSKİ : İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

OSKİ : Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi

TÜFE : Tüketici Fiyat Endeksi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması

2. Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

3. Bir Yıldan Uzun Vadeli Olarak Alınan Depozito ve Teminatların Mevzuatına Uygun Olmayan Hesapta Takip Edilmesi

4. Su Abonelik Depozito Bedellerinin Güncellenmemesi

5. Uzun Vadeli Borçlanmaya İlişkin Faiz Tutarlarının Tamamının Borçlanmanın Yapıldığı Yıl Giderleştirilmesi

6. Su ve Atıksu Tarife Bedellerine İlişkin Maliyet Hesabının Yapılmaması

7. Su Kayıpları Tebliğinde Bahsedilen Bazı İşlerin Yapılmaması

8. Bazı Arıtma Tesisleri İçin Ticarethane Tarifesinden Elektrik Bedeli Ödenmesi

9. Mali Nitelikli Yönetmelikler İçin Sayıştay Görüşünün Alınmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1.Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 127'nci maddesine göre; mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları kanunda gösterilen kamu tüzel kişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenmiştir.

Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde; mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.

Anayasa'da bahsedilen yerel yönetimler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, genel olarak İçişleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde de, mahalli idarelerle, bunlara bağlı ve bunların kurdukları veya özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulmuş birlik, işletme, müessese ve teşebbüslerin işlem ve hesaplarını teftiş etmek ve denetlemek, inceleme ve soruşturma yapma yetkisinin İçişleri Bakanlığına ait olduğu ifade edilmiştir.

Yine 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 77'nci maddesine göre; malî yönetim ve kontrol sisteminin zaafa uğradığı, yolsuzluk veya kamu zararına yönelik emarelerin ortaya çıktığı durumlarda; ilgili belediye başkanının talep etmesi veya doğrudan Cumhurbaşkanının onayı üzerine İçişleri Bakanı, yetkili denetim elemanlarına, ilgili idarenin tüm malî yönetim ve kontrol sistemlerini, malî karar ve işlemlerini mevzuata uygunluk yönünden teftiş ettirme yetkisine sahiptir.

1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden yapılandırılan ve İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulan Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğüne; mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, idarenin yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, idare personelinin hizmet içi eğitimini

planlamak ve uygulanmasını takip etmek, mahalli idare teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi görevler verilmiştir.

Ordu Büyükşehir Belediyesinin bağlı kuruluşu olması dolayısıyla yukarıda bahsedilen yerinden yönetim, idari vesayet ilkelerine ve diğer mevzuata tabi olan Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanuna eklenen 3305 sayılı Kanunla 31.03.2014 tarihinde kurulmuştur

Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (OSKİ), Ordu Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine haiz bir kuruluş olup, teşkilatı; yönetim ve karar organları, ana hizmet birimleri ile danışma denetim ve yardımcı birimlerden meydana gelir.

OSKİ'nin kuruluş amacı, Ordu Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmektir. Bununla birlikte şehrin yararlandığı su kaynaklarının korunmasına ilişkin hizmetler, büyük şehir belediye sınırları dışında da olsa bu kuruluş tarafından yürütülür. Ayrıca Cumhurbaşkanı anasistem ile ilgili başka belediye ve köylerin su ve kanalizasyon işlerini de bu Genel Müdürlüğe verebilir.

www.balioglu.net

OSKİ Genel Müdürlüğünün görev ve yetkilerini düzenleyen temel kanun 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanundur. Bu kanuna göre Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri şunlardır:

Ordu içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yer altı ve yer üstü su kaynaklarından sağlanması ve bu suyun ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için kaynaklardan alınıp abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak ve yaptırmak. Bu projelere göre pompa istasyonlarını, ana ve tali şebeke borularını, işletme binasını, gömme depo, atölye, sosyal tesis, muhtelif hizmet binalarını ve su tasfiye tesislerini yapmak, yaptırmak ve işletmek. Tesisleri projelere göre kurmak ve kurdurmak. Kurulu olan tesisleri devir almak, bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yeniliklere girişmek,

Tüm abonelerin kullandığı suların, atık suların abonelerden alınarak, deşarj (boşaltma) noktasına kadar taşınması için projelendirilmesi, bu projelerin yaptırılması ve bu pis suların tekrar kullanılır hale getirilmesi için arıtma tesislerini projelendirmek, bu projeleri yapmak, yaptırmak, tesisleri işletmek, bunların bakım ve onarımlarını yapmak,

Yağan yağış sularını toplamak, konut ve işyerlerinden uzaklaştırmak, deşarj (boşaltma) noktasına kadar götürmek. Bu iş için projeler yapmak, yaptırmak ve bu projelere göre tatbikatını sağlamak,

Bölge içindeki yer altı ve yer üstü su kaynaklarının kullanılmış sularla ve endüstri atıklarıyla kirlenmesini önlemek ve bu kirlenen kaynak ve tesislere mani olmak, bu konuda her türlü hukuki ve idari tedbirleri almak,

OSKİ'nin bütçesinin yeterli gelmediği projelerin yapımında, Türkiye içi veya Türkiye dışı (milletlerarası) müesseseler ve resmi kuruluşlarla temasa geçmek, teknik bilgi ve finansman sağlamak, ihale açmak, satın alınan proje, tesis ve teknik yatırımları yapmak, yaptırmak ve işletmek için gerekli koşulları sağlamak,

Tesis projelerini tatbikata geçirmek için her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kamulaştırmak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç, gereç ve hurdaları satmak,

OSKİ'nin hizmetleri ile ilgili tesisleri doğrudan veya diğer kamu ve özel kuruluşlarla ortak kurmak, işletmek ve bu maksatla kurulmuş ve kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

www.balioglu.net

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Ordu Büyükşehir Belediye Meclisi, OSKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ordu Büyük Şehir Belediye Meclisi, OSKİ Genel Kurulu olarak 2560 sayılı Kanunda sayılı yetki ve görevleri görüşüp karara bağlamak üzere her yıl Mayıs ve Kasım aylarında özel gündemle toplanır.

Yönetim Kurulu bir başkanla beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarından hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile atanır.

OSKİ'nin işlemleri, hizmet süreleri içinde sürekli olarak çalışacak olan iki denetçi tarafından denetlenir. Denetçilerin hizmet süreleri iki yıl olup, hizmet süreleri sonunda yeniden seçilmeleri mümkündür. Denetçiler OSKİ'nin çalışmalarına ilişkin olarak tespit ettikleri eksiklikler, aksaklıklar ve yasa dışı işlemler hakkındaki raporlarını Genel Kurula verirler.

Raporun bir örneği de bilgi için Ordu Büyükşehir Belediye Başkanına sunulur. Ayrıca

Genel Kurulun Mayıs ayı toplantısında Yönetim Kurulunun bir yıllık faaliyeti hakkında rapor verirler.

OSKİ Genel Müdürü Ordu Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır. Genel Müdürlük hizmetlerinin yürütülmesinde Genel Müdüre yardımcılık etmek ve sayıları 4'ü geçmemek üzere yeteri kadar genel müdür yardımcısı bulunur. Genel Müdür yardımcıları Genel Müdürün teklifi üzerine Ordu Büyükşehir Belediye Başkanının onayı ile atanırlar.

Genel Müdürlük, hizmetin gerektirdiği sayıda daire başkanlığı, müdürlük ve bunlara bağlı ait kademe birimlerinden teşekkül eder. Daire başkanları Teftiş ve Kontrol Kurulu Başkanı ve 1'inci Hukuk Müşaviri Genel Müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve Ordu Büyükşehir Belediye Başkanının onayı ile müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler, daire başkan yardımcıları ve doktorlar Genel Müdürün teklifi üzerine Yönetim Kurulu kararı ile, OSKİ' nin diğer personeli Genel Müdür tarafından atanır. Genel Müdürün birinci derecede tezkiye amiri Büyükşehir Belediye Başkanı, ikinci derecede İçişleri Bakanıdır.

OSKİ Genel Müdürlüğü personeline ilişkin ana düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

Bu çerçevede çıkarılan Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikle, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediye ve il özel idarelerinin üye oldukları mahalli idare birliklerinde istihdam edilen memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici iş pozisyonlarında çalıştırılan personelle ilgili ilke ve esaslar belirlenmiştir. Yönetmelikle belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri, hukuki durumları ve hizmet özellikleri esas alınarak gruplanmış ve grup da kendi nüfusuna göre alt gruplarına ayrılmıştır. Belediyeler adrese dayalı nüfus sayımına göre belirlenmiş olan norm

www.balioglu.net

kadro sayısına bağlı kalmak kaydıyla, memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici işçi statüsünde çalıştıracağı personel sayısını belirlemektedir.

696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan Kararnamede yazılı şartları taşıyanları Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikle belirlenen ilke ve esaslara tabi olmadan çalıştırılabilmektedir.

Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, büyükşehir belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür.

OSKİ Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup, sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49' uncu maddesine göre çalıştırılabilmektedir. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

www.balioglu.net

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik gereği OSKİ Genel Müdürlüğüne ayrılan kadro sayıları ile fiilen çalışan personel sayıları aşağıdaki gibidir;

Tablo 1: Personel Yapısı Tablosu

Personel İstihdam Şekli	Norm Kadro Sayısı	Çalışan Sayısı
Memur	392	88
Sözleşmeli Personel		52
Kadrolu İşçi	280	54
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	637

OSKİ Genel Müdürlüğünün ortağı olduğu şirketler aşağıdaki gibidir;

Tablo 2: Ortağı Olduğu Şirketler ve Ortaklık Payları Tablosu (TL)

Şirket	Ortaklık Payı(%)	Sermaye Tutarı
ORDU SU VE KANALİZASYON İDARESİ PERSONEL A.Ş.	100	100.000,00-

1.3. Mali Yapı

Kurum bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren kurul kararıdır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmıştır. Buna göre, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak belirtilmiştir.

Mahalli idareler bütçesi analitik bütçe sistemine uygun olarak hazırlanmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, bütçe; gider, gelir ve finansmanın ekonomik sınıflandırması bölümlerinden oluşmaktadır. Gider bütçesi; kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Finansman tipi sınıflandırma tek düzeyden, diğer sınıflandırmalar dört düzeyden oluşur. Gelir bütçesi ve finansmanın ekonomik sınıflandırması cetvelleri de dört düzeyden oluşur.

Kurumun son 3 yıla ilişkin bütçe gelir/gider gerçekleşmeleri tablosu ile 2019 yılı gelir/gider bütçe tahmini ve gerçekleşme tablolarına aşağıda yer verilmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 3: Son 3 Yıl Bütçe Gider Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)

GİDER TÜRÜ	2017	2018	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)	2019	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
PERSONEL GİDERLERİ	14.607.362,70	16.280.604,85	11,45	18.276.786,54	12,26
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	2.463.692,18	2.470.797,93	0,28	2.912.039,14	17,85
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	85.371.830,89	89.834.587,39	5,22	103.662.276,06	15,39
FAİZ GİDERLERİ	5.382.070,03	10.920.098,27	102,89	16.436.299,42	50,51
CARİ TRANSFERLER	422.006,22	740.733,58	75,52	512.877,35	-30,76
SERMAYE GİDERLERİ	107.560.803,95	75.464.649,53	-29,84	30.615.061,47	-59,43
SERMAYE TRANSFERLERİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BORÇ VERME	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOPLAM	**215.807.765,97**	**195.711.471,55**	**-9,31**	**172.415.339,98**	**-11,90**

www.balioglu.net

İdarenin son üç yıl bütçe gider gerçekleşmeleri incelendiğinde en dikkat çekici unsur 2019 yılı itibariyle faiz giderlerindeki % 50 artıştır. 2018 yılındaki % 102 artış da dikkate alındığında faiz giderleri son üç yıl içerisinde üçe katlanmıştır.

Tablo 4: Son 3 Yıl Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)

HESAP ADI	2017	2018	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)	2019	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	111.823.900,10	110.929.265,83	-0,80	123.781.700,39	11,58
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	0,00	304.516,36	-	0,00	0,00
DİĞER GELİRLER	51.974.362,37	48.822.685,26	-6,06	49.015.332,08	0,39
SERMAYE GELİRLERİ	11.284,74	0,00	0,00	0,00	0,00
RED VE İADELER (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOPLAM	**163.809.547,21**	**160.056.467,45**	**-2,29**	**172.797.032,47**	**7,96**

Kurumun en büyük gelir kaynağı teşebbüs ve mülkiyet gelirleridir. Bu gelirler 2019 yılında % 11,58 oranında artış göstererek 123.781.700,39 TL' ye ulaşmıştır.

Tablo 5: 2019 Yılı Gider Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)

HESAP ADI	2019 BÜTÇE TAHMİNİ	2019 GERÇEKLEŞEN GİDER	2019 GERÇEKLEŞME ORANI (%)	TOPLAM GİDERE ORANI (%)
PERSONEL GİDERLERİ	18.460.000,00	18.276.786,54	99,01	10,60
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	2.965.000,00	2.912.039,14	98,21	1,69
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	103.075.000,00	103.662.276,06	100,57	60,12
FAİZ GİDERLERİ	8.855.000,00	16.436.299,42	185,62	9,53
CARİ TRANSFERLER	590.000,00	512.877,35	86,93	0,30
SERMAYE GİDERLERİ	70.920.000,00	30.615.061,47	43,17	17,76
YEDEK ÖDENEK	20.135.000,00	0,00	0,00	0,00
TOPLAM	**225.000.000,00**	**172.415.339,98**	**76,63**	**100,00**

www.balioglu.net

2019 yılı için gider bütçesinin gerçekleşme oranı % 76,63 olmuştur. Personel giderleri toplam bütçe giderlerinin % 10,60'ını oluşturmuştur. Belediyenin ana faaliyetlerinin hizmet alımı yoluyla yapılması bu gider kaleminin düşük olmasının sebebidir. Mal ve Hizmet alımı ile sermaye giderleri toplam bütçe giderlerinin % 77,88 ini oluşturmuştur.

Faiz giderlerinin gerçekleşme oranı % 185,62 olmuştur. Bu gider kalemi toplam bütçe giderinin % 9,53 ünü oluşturmaktadır.

Tablo 6: 2019 Yılı Gelir Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)

HESAP ADI	2019 BÜTÇE TAHMİNİ	2019 GERÇEKLEŞEN GELİR	2019 GERÇEKLEŞME ORANI (%)	TOPLAM GELİRE ORANI (%)
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	126.715.000,00	123.781.700,39	97,68	71,64
DİĞER GELİRLER	53.525.000,00	49.015.332,08	91,57	28,36

SERMAYE GELİRLERİ	10.000,00	0,00	0,00	0,00
RED VE İADELER (-)	250.000,00	0,00	0,00	0,00
TOPLAM	**180.000.000,00**	**172.797.032,47**	**95,99**	**100,00**

2019 yılı gelir bütçesi % 95,99 oranında gerçekleşmiştir. Gelir kalemlerine bakıldığında kurumun gelirinin, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ve Diğer Gelirlerden oluştuğu görülmektedir.

Mali tablolar incelendiğinde; bankalarda 1.338.931,36 TL nakit para bulunduğu anlaşılmaktadır.

Kurumun 31.12.2019 tarihi itibariyle; kısa ve uzun vadeli yükümlülükleri ile alacakları aşağıda yer verilen tablolarda görülmektedir.

Tablo 7: 31.12.2019 İtibariyle Yükümlülük Tablosu (TL)

KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	**85.569.153,38**
Kısa Vadeli Mali Borçlar	39.092.719,59
Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	39.092.719,59
Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
Faaliyet Borçları	21.816.387,82
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	18.126.251,12
Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	4.257.773,67
Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	776.021,18
Borç ve Gider Karşılıkları	1.500.000,00
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	**218.225.729,60**
Uzun Vadeli Mali Borçlar	218.225.729,60
Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	201.896.267,20
Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	12.864.071,43
Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	21.352,81
Borç ve Gider Karşılıkları	3.444.038,16

Kurumun kısa vadeli yükümlülükleri toplamı 85.569.153,38 TL tutarındadır. Bu tutarın 39.092.719,59 TL'si bankalara, 21.816.387,82'si faaliyetleri dolayısıyla piyasaya ve 18.126.251,12 TL'si ödenecek vergi ve diğer yükümlülüklerinden oluşmaktadır.

www.balioglu.net

Kurumun uzun vadeli yükümlülüklerinin toplamı ise 218.225.729,60 TL tutarındadır. Bu tutarın 201.896.267,20 TL' si bankalara olan uzun vadeli iç mali borçlardan oluşmaktadır.

Tablo 8: 31.12.2019 İtibariyle Alacak Tablosu (TL)

KISA VADELİ ALACAKLAR	**38.233.463,95**
Faaliyet Alacakları	20.965.805,81
Gelirlerden Alacaklar	0,00
Takipli Alacaklar	18.146.766,90
Tecilli ve Tehirli Alacaklar	2.819.038,91
Diğer Alacaklar	17.267.658,14
Kişilerden Alacaklar	3.788.715,92
Devreden Katma Değer Vergisi	13.478.942,22
UZUN VADELİ ALACAKLAR	**115.206,13**
Faaliyet Alacakları	115.206,13

www.balioglu.net

Kurumun kısa ve uzun vadeli alacakları toplamı 38.348.670,08 TL'dir. Bununla birlikte kurumun kısa ve uzun vadeli yükümlülükleri toplamı 303.794.882,98 TL'yi bulmaktadır.

1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen ve mali yıl esasına göre tutulan tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

5018 sayılı Kanunun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

"Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur." denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Mali rapor ve tablo kavramı, belirli bir dönemde bir kurumun mali yapısı ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe kayıtlarında yer alan mali bilgilerin, bir bütün olarak uygulanmakta olan mali raporlama sistemine uygun biçimde sunumunu ifade etmektedir. Mali rapor ve tabloların hazırlanmasından ve gerçeğe uygun ve doğru olarak sunulmasından kamu idarelerinin üst yönetimleri sorumludur. Mali raporlama ile genel olarak kaynakların dağıtımı, uygulanan mali politikaların etkileri ile ileriye yönelik politika oluşturulması ve karar verilmesinde, kamu idaresinin mali durumu, performansı ve nakit akışları hakkında kullanıcılara kapsamlı bilgi sağlanır. Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Mali raporlama kamu idarelerinin;

a) Kaynaklarının dağılımı ve kullanımını,

b) Faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını,

c) Faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini,

ç) Mali durumunu ve mali durumundaki değişiklikleri,

d) Kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını,

e) Mali işlemlerinde saydam olup olmadıklarını ve hesap verilebilirliğini,

gösterir.

Mali raporlama, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için; kamu idarelerinin varlıkları,

yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında bilgi verir. Kamu idarelerinin dönem içindeki faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı bilgi sunmak amacıyla mali tablolarla birlikte açıklayıcı bilgiler de raporlanabilir. Mali raporlama kapsamında üretilen mali tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmalarını sağlayacak şekilde, açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

www.balioglu.net

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumda İç Kontrol Sistemi kurulmuştur. Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan iç kontrol standartları kapsamında belirtilen iş ve işlemler yapılmaktadır.

İç kontrol standartları kapsamında; Kurumda iç kontrol sistemi kurulmuş, buna bağlı olarak da İç Kontrol Standartları Eylem Planı hazırlanmış, iş akış şemaları ve risk kütükleri oluşturulmuştur.

En az yılda bir defa eğitim yapılmakta ve ortaya çıkan sorunlar ile ilgili strateji planlama ve performans izleme birimi tarafından teknik destek verilmektedir.

İç Kontrol Standartları Eylem Planı hazırlanmış olup, buna bağlı olarak iç kontrol izleme ve yönlendirme kurulu ile kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı hazırlama ve iç kontrol çalışma grubu oluşturulmuştur.

2560 sayılı İSKİ Kanunu gereği Genel Kurul tarafından seçilen 2 adet denetçi tarafından Kurumun iş ve işlemleri denetlenmektedir. Şu ana kadar İç denetçi atanmamış olup, ilerleyen yıllarda iç denetçi atanması planlanmakta olduğu bildirilmiştir.

Kurumun kuruluşu olan 2014 yılından bugüne kadar stratejik plan, performans programı, faaliyet raporu ve iç kontrol eylem planı internet sitesinden (https://www.oski.gov.tr) düzenli olarak yayınlanmakta olduğu ve ilgili mercilere gönderildiği bildirilmiştir. (Sayıştay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı)

Muhasebe Yetkilisi olarak görevlendirilen yetkilinin sertifikası bulunmaktadır.

2019 yılı Mali Durum ve Beklenti Raporu Genel Müdürlüğün web sayfasında yayımlanmıştır.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ordu Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması

Cari yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarının taahhüt hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Taahhüt Hesapları" başlıklı 448'inci maddesinde bu hesap grubunun, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütleri, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin ve kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde girişilen taahhütlerin, bunlara yapılan ilaveler, fiyat güncellemeleri ile bunlardan yerine getirilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı,

"Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 449'uncu maddesinde ise, ihale mevzuatına göre, ihale işlemleri tamamlanarak mal ve hizmet alımı ve yapım işleri için yapılan sözleşmelere dayanılarak hazırlanan ihale dosyalarının ilk hakedişle birlikte muhasebe birimine verileceği, muhasebe birimince bu sözleşmelere dayanılarak taahhüt tutarının, taahhüt kartına yazılacağı ve gider taahhütleri hesabına kaydedileceği belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in 920-Gider Taahhütleri Hesabının niteliğini ve işleyişini düzenleyen 450 ve 451'inci maddelerinde ise bu hesabın, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenlerin ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı, girişilen taahhüt tutarları ile

bunlara ilave edilen her türlü taahhüt artışının bu hesaba borç, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hususu düzenlenmiştir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Yönetmelik kapsamındaki kurumların ihale mevzuatına göre ihale işlemleri tamamlanarak taahhüt edilen borç tutarları ile sözleşmeye ilişkin fiyat farkları ve iş artışlarının taahhüt hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

İhale edilerek taahhüt altına girilen ve Gider Taahhütleri hesabına kaydedilmeyen 58.137.459,49 TL'nin 2020 yılında düzeltildiği görülmekle birlikte, 2019 yılı nazım hesaplarında 920-Gider Taahhütleri ve 921-Gider Taahhüt Karşılığı Hesaplarında takip edilmemiştir.

BULGU 2: Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Geçici kabul noksanları için hakedişlerden yapılan kesintilerin alınan depozito ve teminatlar hesabında izlenmesi gerekirken emanetler hesabında izlendiği görülmüştür.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme'nin 30'uncu maddesinde; anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde yapılan iş tutarının % 3'ünün, birim fiyat sözleşmelerde ise %5'inin geçici kabul noksanları için idarece tutulacağı ve bu tutarların işin yüklenici tarafından tam ve eksiksiz tamamlanmasını müteakip ödenebileceği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257 ve 258'inci maddelerine ve Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına göre; Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nin 30'uncu maddesine istinaden yapılan geçici kabul noksanları kesintilerinin 330.15 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Geçici kabul noksanları kesintilerinin 333-Emanetler Hesabında izlenmesi konusunun 2020 yılında düzeltildiği görülmekle birlikte, 2019 yılı bilançosunda bu hesap 1.132.190,28 TL tutarında fazla, 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ise ilgili tutar kadar eksik gösterilmiştir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Bir Yıldan Uzun Vadeli Olarak Alınan Depozito ve Teminatların Mevzuatına Uygun Olmayan Hesapta Takip Edilmesi

İdare tarafından nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların 430- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının niteliğini düzenleyen 320'nci maddesinde, bu hesabın mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı,

Aynı Yönetmeliğin 330-Alınan Depozitolar ve Teminatlar Hesabının niteliğini düzenleyen 257'nci maddesinde ise bu hesabın, mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile, vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı, hususu düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümlerine göre, idarelerin nakden veya mahsuben tahsil ettikleri depozito ve teminatları vadelerine göre sınıflandırmak ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatlar için 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabını kullanması gerekmektedir.

Alınan depozito ve teminatların vadesine dikkat edilmeksizin, 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi konusunun 2020 yılında düzeltildiği görülmekle birlikte, 2019 yılı bilançosunda bu hesap 248.417,93 TL tutarında fazla, 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ise ilgili tutar kadar eksik gösterilmiştir.

BULGU 4: Su Abonelik Depozito Bedellerinin Güncellenmemesi

İdare tarafından tahsil edilen depozito bedellerinin güncellenmediği, depozitoların ilgililerine ödenirken güncel tutarlar ile emanete alındığı tutar arasındaki farkın diğer görev giderleri hesabına kaydedilerek muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin Bilanço ilkelerini düzenleyen 8'inci maddesinde, bilanço ilkelerinin amacının, kamu idaresinin tasarrufundaki kaynaklar ile bunlarla elde edilen varlıkların muhasebe kayıtlarının yapılması, mali tablolarının hazırlanması ve raporlanması yoluyla, belli bir tarihte kamu idaresinin mali durumunun ilgililer için saydam ve gerçeğe uygun olarak yansıtmak olduğu ifade edilmiştir.

Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Depozito bedeli" başlıklı 22'nci maddesinde; idare ile sözleşme imzalayan her aboneden kullanım yerinin değişmesi ve/veya abonelik sözleşmesinin sona ermesi veya sözleşmenin feshi halinde su ve atıksu tüketim bedelini ödememesi ihtimaline karşılık olarak, borcuna mahsup edilmek üzere depozito bedeli alınacağı ifade edilmiş olup,

Aynı Maddenin altıncı fıkrasında ise; abonelik sözleşmesinin feshi veya sona ermesi durumunda, aboneden nakden tahsil edilen depozito bedelini, tüm borçların ödenmiş olması kaydıyla; abonelik tesis edildiğinde alınan depozito bedeli karşılığı m³'ün, aboneliğin sona erdiği tarihteki tarifesine ait su birim fiyatıyla çarpılması suretiyle hesaplanarak aboneye iade edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince İdare ile sözleşme imzalayan her aboneden tabi olduğu abone grubu için belirlenen m³ miktarının, tarifesindeki su ve atık su birim fiyatı ile çarpılarak bulunacak tutarda depozito bedeli alınacağı ifade edilmiş, Kurum ile abonelik sözleşmesinin feshi veya sona ermesi durumunda ise ilgili abonenin borçlarının bulunmamış olması kaydıyla iade edileceği, depozito bedeli olarak ise abonelik tesis edildiğinde alınan depozito bedeli karşılığı m³ ün, aboneliğin sona erdiği tarihteki tarifesine ait su birim fiyatıyla çarpılması suretiyle hesaplanacağı belirtilerek söz konusu depozito bedellerinin güncellemesi konusuna açıklık getirilmiştir.

İdare hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, alınan depozito ve teminatlar hesabında kayıtlı tutarların kayda alındığı tarihteki depozito bedeli esas alınarak kaydedildiği ancak sonraki yıllara ilişkin söz konusu depozito bedelleri ile ilgili herhangi bir güncelleme yapılmadığı, aboneliğin feshi veya sona erdirilmesi durumunda ise güncel su birim fiyatıyla ilgilinin dahil olduğu abone grubuna ilişkin m³ miktarının çarpılması sonucu bulunan tutarın depozito bedeli olarak iade edildiği, aradaki farkın ise diğer görev giderleri hesabına kaydedilerek muhasebe kayıtlarına alındığı tespit edilmiştir.

Söz konusu uygulama neticesinde 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabından çıkış yapılarak iade edilen tutarın 1.802.308,99 TL, ilgili abonelerden tahsil edilerek iade edilen depozito bedellerinin ise 1.623.665,96 TL olduğu dolayısıyla aradaki 178.643,03 TL farkın görev gideri olarak kayıtlara alındığı görülmüştür. Alınan depozito bedellerinin güncelleme işlemi yapılmaması konusunun 2020 yılında düzeltildiği görülmekle birlikte, 2019 yılı bilançosunda 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı 178.643,03 TL tutarında eksik yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 5: Uzun Vadeli Borçlanmaya İlişkin Faiz Tutarlarının Tamamının Borçlanmanın Yapıldığı Yıl Giderleştirilmesi

İdare tarafından özel bankalardan yapılan uzun vadeli borçlanmalara ilişkin faiz tutarlarının tamamının ilgili yılda giderleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde "Dönemsellik" kavramına ilişkin olarak; kamu idarelerinin faaliyetlerinin, belirli dönemlerde raporlanacağı ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanacağı öngörülmüştür.

Aynı Yönetmeliğin "Faiz giderleri ve faiz gelirleri" başlıklı 36'ncı maddesinde; kamu idarelerinin yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faizlerin, ilgili oldukları dönemlere gider yazılacağı ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 381-Gider Tahakkukları Hesabının işleyişine ilişkin 291 inci maddesinde; uzun veya kısa vadeli borçlara ilişkin ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek aylarda ödenecek olan işlemiş faiz tutarlarının 630-Giderler Hesabına borç, 381-Gider Tahakkukları Hesabına alacak kaydedileceği açıklanmıştır.

www.balioglu.net

Anılan Yönetmeliğin 481-Gider Tahakkukları Hesabının işleyişine ilişkin 338'inci maddesinde; bu hesabın tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenebilir duruma gelecek olan borçların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; idarelerin borçlanmalarına ilişkin faiz giderlerinin borçlanma sözleşmesi imzalandığı anda peşinen giderleştirilemeyeceği, ödeme planlarında belirtilen faiz tutarlarının ay sonlarında tahakkuk ettirilmesi gerektiği, tahakkuk tarihinde ödenecek faiz tutarları için 381-Gider Tahakkukları Hesabının kullanılmasına gerek olmadığı, tahakkuk etmiş ancak sonraki aylarda ödenecek faizlerin ise 381-Gider Tahakkukları Hesabına kaydedilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Zira borçlanmalara ilişkin faiz giderleri, süreye bağlı edimler olup, ödeme planlarında belirtilen aylar itibariyle tahakkuk etmektedir.

İdare muhasebe verileri ve mali tabloları üzerinde yapılan incelemelerde, 2019 yılı öncesinde farklı bankalardan yapılarak muhasebe kayıtlarına alınan uzun vadeli borçlanmalara ilişkin faiz tutarlarının tamamının borçlanmanın yapıldığı yıl giderleştirildiği, bu kredilere

ilişkin cari dönemde 381-Gider Tahakkukları Hesabı kullanılarak 2.302.798,89 TL faiz ödendiği, dönem sonu yapılan işlemler neticesinde cari dönem sonrası ödenmesi planlanan 797.373,99 TL faiz tutarının ise 481-Gider Tahakkukları Hesabına alındığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak cari dönem öncesi yapılan borçlanmalara ilişkin faiz giderlerinin mevzuata aykırı olarak peşinen tahakkuk ettirilmesi, mali rapor ve tablolarda 481-Gider Tahakkukları Hesabının 797.373,99 TL fazla görünmesine sebep olmaktadır.

BULGU 6: Su ve Atıksu Tarife Bedellerine İlişkin Maliyet Hesabının Yapılmaması

İdare gelirleri açısından en önemli unsur niteliğinde olan su ve atık su tarifelerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak tespit edilmediği görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Tarife Tespit Esasları" başlıklı 23'üncü maddesinde, su satışı ile kanalizasyon sistemi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması giderleri için ayrı ayrı tarifeler yapılacağı, söz konusu tarifelerde yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilemeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve bir kar oranının esas alınacağı ve tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esasların bir yönetmelik ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Kanun'un verdiği yetkiye istinaden çıkarılan ve Ordu Büyükşehir Belediyesi Genel Kurulu tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren OSKİ Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Su satışı ve atıksu tarifesi" başlıklı 10'uncu maddesinde; su satışı ve atıksu tarifesi belirlenmesine ilişkin hangi unsurların dikkate alınacağı belirtilmiş olup; yönetim ve işletme giderleri, enerji ve malzeme giderleri, personel giderleri, çeşitli masraflar, su isale ve dağıtım giderleri, amortisman, aktifleştirilmeyen yenileme, ıslah ve tevsii masrafları ile kârlılık oranı, denilmek suretiyle açıklamalı detayları ile birlikte ifade edilmiştir.

Yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere su ve atıksu tarife bedellerinin belirlenmesi hususunda hangi maliyet unsurlarının hesaplamaya katılması gerektiği konusuna açıklık getirilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Tarifelerin onaylı ilanı, güncellenmesi, ücret tarifeleri" başlıklı 43'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında ise; su ve atıksu tarifeleri ile diğer bedellerin her yıl Aralık ayında açıklanan TÜFE geçmiş on iki aylık enflasyon ortalaması alınmak kaydıyla

Yönetim Kurulu tarafından güncelleneceği ve bir sonraki Ocak ayının birinci günü uygulamaya konulacağı belirtilmiştir.

İdare hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, kurulduğu yıl olan 2014' den bu yana su ve atıksu tarife tespitine yönelik mevzuatın öngördüğü şekilde herhangi bir maliyet hesabının yapılmadığı görülmüş olup, kuruluş aşamasında gerçekçi maliyet unsurlarına dayanmadan belirlenen tarife bedellerine her yıl Aralık ayında açıklanan TÜFE geçmiş on iki aylık ortalama değeri baz alınarak artış yapıldığı tespit edilmiştir.

Kaldı ki kuruluşta, su ve atıksu tarife bedellerine ilişkin mevzuata göre gerçekçi bir maliyet hesabının yapıldığı varsayımında, tarife bedelleri üzerinde enflasyon oranları dikkate alınarak yapılan artışların, günümüz maliyetlerinin üzerinde bir tarife bedeli belirlenmesi ihtimalini ya da tarifenin düşük belirlenmesiyle maliyetlerin karşılanamama riskini de beraberinde getirecektir.

Söz konusu uygulama nedeniyle halen yürürlükte olan su ve atıksu tarife bedellerinin gerçek maliyet unsurlarını yansıtmadığı, Ordu ilinin zor olan coğrafyası ile abonelerin dağınık yerleşimleri birlikte düşünüldüğünde yatırım maliyetlerinin oldukça yüksek olduğu, ilgili yatırımların finansmanı için en önemli gelir unsuru olan su ve atıksu bedelleri göz önünde bulundurulduğunda, su ve atıksu tarife bedellerine ilişkin mevzuatın öngördüğü şekilde maliyet hesaplamasının yapılması ve ilgili tarifelerin bu hesaplama doğrultusunda güncellenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 7: Su Kayıpları Tebliğinde Bahsedilen Bazı İşlerin Yapılmaması

Su Kayıpları Tebliği'nde bahsedilen bazı işlerin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, içme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi, su temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrol edilmesi amacıyla, 08.05.2014 tarih ve 28994 sayılı Resmi Gazetede İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği'ni yayınlamıştır.

Yönetmeliğin 11'inci maddesinde, Yönetmelikte belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenlerin, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuata göre sorumlu olacağı ifade edilmiştir.

16.07.2015 tarih ve 29418 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nin

5’inci maddesinde, Su ve Kanalizasyon İdaresi’nin; idari ve fiziki su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesini, şebekenin ve sistemin şartnamelere ve uygulama projelerine uygun yapılmasını, kullanılan malzemelerin standartlara uygun olarak temin edilmesini, sistemde ana basınç bölgesi ve alt bölgelerin oluşturulmasını, şebekede etkili bir basınç ve debi yönetimi ile optimum işletme şartlarının sağlanmasını, sistemin izlenmesi ve kayıt altına alınmasını ve etkili bir su yönetim sistemini sağlamakla yükümlü olduğu hükmü vardır. Tebliğin 6'ncı ve devamı maddelerinde ise, su kayıplarının önlenmesi, kullanılacak malzemeler, abonelik hizmetleri ve izinsiz su kullanımı konularında idarenin yapacağı işler hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir.

Su kayıp-kaçağı konusunda yapılan incelemede şu hususlar tespit edilmiştir:

-İçme/kullanma suyu sistemindeki kritik noktalarda, su basıncı sürekli ölçülüp, izlenmemektedir (Altınordu - ölçülü bölgeler hariç).

-Su temin miktarlarının hesaplanması maksadıyla; su kaynaklarının çıkış boru hattı üzerine kaynağa en yakın noktaya, debi ölçer cihazı takılmamaktadır.

www.balioglu.net

-Önceden yapılan su depolarında, giriş ve çıkış boru hattı üzerinde, debi ölçer cihazı bulunmamaktadır

-Terfi merkezleri çıkışı boru hattı üzerine debi ölçer cihaz takılmamıştır.

-İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemi planlarını sayısallaştırma çalışması bitirilmemiştir.

-Mevcut sistemin hidrolik modellemesi yapılmamıştır.

-Sistemin kalibrasyonu yapılmamıştır.

-İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinin entegre yönetiminde, Tebliğin 12’inci maddesindeki şartların tamamı yerine getirilmemektedir.

-Yüksek tüketimli abonelerin su kullanım miktarlarını uzaktan izleme sistemi mevcut değildir.

-Sisteme rehabilitasyon yapmadan önce, su kayıp oranı belirlenmemektedir.

-2019 ve önceki yıllara ait Tebliğ ekinde bahsedilen formlar, internet ortamında yayınlanmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde, Üst Yöneticinin kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden Meclise karşı sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Yönetmelik ve Tebliğde bahsedilen işlerin yapılmasıyla, su kayıp ve kaçakları azaltılacak, sonuçta kamu kaynakları daha verimli kullanılmış olacaktır.

BULGU 8: Bazı Arıtma Tesisleri İçin Ticarethane Tarifesinden Elektrik Bedeli Ödenmesi

İdare bünyesinde yer alan arıtma tesislerinden bir kısmı için sanayi abone grubu yerine ticarethane abone grubu üzerinden elektrik bedellerinin ödendiği görülmüştür.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 5999–3 sayılı Kararı ile 31.12.2015 tarih ve 29579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar'ın 3'üncü maddesinde "Sanayi" abone grubunun, 7'nci maddesinde ise "Ticarethane" abone grubunun tanımı yapılmıştır.

www.balioglu.net

Mezkûr Usul ve Esaslar'ın "Sanayi abone grubu" başlıklı 3'üncü maddesinin yedinci fıkrasında; gerekli ölçü düzenini sağlamaları ve arıtma tesisi olduklarını ilgili mercilerce belgelemeleri halinde, çevre ve insan sağlığını korumak üzere içme suyu ve alıcı ortama verilen sıvı, gaz ve katı zehirli ve zararlı atıkların arıtılması amacıyla kurulan arıtma tesislerinin madde metninde belirtilen şartlar dâhilinde sanayi abone grubunda değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde sanayi abone grubunda yer almak için gerekli prosedürleri tamamlayan mahalli idareler bünyesinde yer alan arıtma tesisleri, daha avantajlı olan sanayi abone grubu tarifesinden elektrik enerjisi temin edebilecektir.

İdareye ait arıtma tesisleri üzerinde yapılan incelemelerde arıtma tesislerinden önemli bir bölümünün sanayi abone grubunda yer aldığı ancak bir kısmının halen ticarethane tarifesi üzerinden elektrik tüketiminin gerçekleştiği tespit edilmiştir.

BULGU 9: Mali Nitelikli Yönetmelikler İçin Sayıştay Görüşünün Alınmaması

Genel Kurul tarafından kabul edilerek yürürlüğe konulan mali nitelikteki yönetmelikler için Sayıştay istişari görüşünün alınmadığı görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun, Daireler Kurulunun işleyişinin düzenlendiği 27'nci maddesinin dördüncü fıkrasında; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler için Sayıştay'ın istişari görüşü alınması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Sayıştay Daireler Kurulu, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali hüküm içeren yönetmeliklerine ve yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemlerine verdiği istişari görüşlerde genel olarak; düzenleyici işlemin hukuki tekemmülünü, normlar hiyerarşisine uygunluğunu, hazırlanırken yetki ve görev hususuna riayet edilmesini ve ilgili kurumların görüşlerinin alınıp alınmadığını incelemektedir.

İdare hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde mali nitelikte birçok yönetmeliğinin bulunduğu ancak söz konusu yönetmelikler için Sayıştay istişari görüşünün alınmadığı tespit edilmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun yukarıdaki amir hükmü karşısında, Kurumun mali hüküm içeren yönetmeliklerinin Sayıştaya istişari görüş için gönderilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Bazı İhalelerde Yaklaşık Maliyetin Hatalı Hesaplanması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Bazı Yapım İşlerinde Geçici Kabul İşlemlerinin Mevzuatta Belirtilen Sürelere Uygun Olarak Gerçekleştirilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İhale Sözleşmesi Hükümlerine Uygun Olarak Ceza Kesilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Makam ve Temsil Tazminatının Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Teknik Şartnameye Uygun Olmayan Araçların Çalıştırılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Vekaletten Kaynaklı Zam ve Tazminat Farklarının Hatalı Ödenmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yapım İşinde Çalışan Taşeron İşçilerin Ücret ve Sigorta Bildirimlerinde Hataların Bulunması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net

Yeni Birim Fiyat Tespitinde Piyasada Belirlenen Rayiçlerin Kullanılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Emekli olan işçilerin kullanmadıkları yıllık izinlere ilişkin ücretlerin sigorta primine tabi tutulmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Büyük Proje Tazminatının Fiilen Çalışılmayan Günler İçin de Ödenmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net